

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Het cda moet Code Oranje omarmen

Oneens, maar de partij heeft de opkomst van Code Oranje wel aan zichzelf te wijten

door Jan Jacob van Dijk De auteur is oud-Kamerlid en oud-gedeputeerde voor het cda.

In de afgelopen jaren hebben lokale partijen het politieke landschap in veel gemeenten opgeschud. Beginnend vanuit het zuiden is nu in vrijwel elke gemeente een lokale partij actief. Steeds vaker nemen ze ook deel aan het college. Vanuit de traditionele politieke partijen wordt nog altijd met argwaan en soms ook met afkeer gekeken naar deze ontwikkeling, maar het is een niet meer weg te denken onderdeel van de lokale politiek. De genoemde afhoudende reacties hebben vaak te maken met het ontstaan van de lokale partij. Het kwam voor dat mensen bij de traditionele politieke partij geen plek meer kregen op een lijst en dan maar een eigen lokale partij oprichtten. Vaak was de verkilde persoonlijke reactie dan de basis voor de afwijzende politieke reactie.

Het is echter te kort door de bocht om de opkomst van lokale partijen af te doen als een fenomeen van ontevreden lokale politici die hun geluk elders beproeven. Zeker nu de positie van lokale partijen steeds sterker wordt, wordt duidelijk dat er iets meer aan

de hand is. En als we kijken naar de opkomst van Code Oranje zien we één belangrijk fenomeen, waar lokale partijen zich veelal ook op beroepen: directe burgerbetrokkenheid. Voor elk dossier willen zowel lokale partijen als Code Oranje eerst aan hun achterban vragen wat te doen, en pas dan een standpunt innemen. Ze beantwoorden hiermee aan de vraag van veel burgers naar directe betrokkenheid. Daarom vindt een belangrijk deel van de burgers dit een aantrekkelijke optie, met als ultieme vorm het referendum.

Opiniepeilingen

Die wens voor een grotere directe democratie – hetzij direct door referenda, hetzij indirect door veelvuldige raadpleging van de achterban voordat een standpunt wordt ingenomen – is een reactie op een groeiend ongenoegen. Al vaker was de kritiek te horen dat de politiek alleen zichtbaar is in tijden van verkiezingscampagnes, en verder eigenlijk niet. Ook het lidmaatschap

van politieke partijen is steeds meer uitgehold: de top van politieke partijen vindt de mening van de kiezer belangrijker dan die van de leden. En de mening van de kiezer horen de volksvertegenwoordigers niet eens via discussies met die kiezer, maar via opiniepeilingen en onderzoeksbureaus. Door het CDA werd onder andere Motivaction in de arm genomen; een gerenommeerd onderzoeksbureau, en zijn adviezen zal ik ook zeker niet betwisten, maar het blijft een bureau. Het is niet de volksvertegenwoordiger die op bezoek gaat, zich laat informeren, in discussie gaat en op grond daarvan beslist; het zijn de peilingen die bepalen welk standpunt ingenomen moet worden.

In mijn jaren in de politiek heb ik onder

Volksvertegenwoordigers organiseren onvoldoende discussieavonden

andere geleerd dat er een verschil is tussen gelijk *hebben* en gelijk *krijgen*. Het eerste is misschien voor jezelf belangrijk, maar het tweede is het enige wat telt. En dat ‘gelijk krijgen’ lukt alleen maar in een discussie: als mensen kunnen zien met welke worsteling je kampt, als ze weten waarom je, nadat je geluisterd hebt, een bepaald standpunt inneemt, dán kun je je gelijk verdienen.

Volksvertegenwoordigers nemen die moeite nu te weinig. Ze organiseren onvoldoende discussieavonden over ingewikkelde, complexe en politiek gevoelige thema's. Ze zijn niet meer aanraakbaar. De discussie gaat via Twitter, maar daar bevindt zich slechts een kleine uitsnede van de achterban. Doordat de volksvertegenwoordigers van traditionele politieke partijen niet meer rechtstreeks met hun

leden en hun kiezers communiceren, hebben ze een gat laten vallen, en het is niet zo vreemd dat dit gat door een ander opgevuld wordt. Op lokaal niveau gebeurt dat al, en op provinciaal niveau gaat dat nu via Code Oranje ook gebeuren. Daar was het wachten op.

Zonder beginselen verwildert het volk

Ik zou wensen dat een beweging als Code Oranje niet hoefde te bestaan, dat haar bestaansrecht betwistbaar zou zijn. Maar als volksvertegenwoordigers van politieke partijen als het CDA niet méér moeite doen om de discussies met leden, potentiële leden en kiezers aan te gaan, vrees ik dat Code Oranje in provincieland poot aan de grond zal krijgen.

Dat mag niet gebeuren. Er kleeft namelijk één groot nadeel aan deze vorm van politiek bedrijven: zonder beginselen en visie verwildert het volk.

Als we alleen maar de kiezer willen behagen, dan worden

we de speelbal van de grootste monden. Hoe lastig het ook is, in de discussie met de bevolking moeten we de burger wijzen op de gevolgen van elke keuze. In een discussie is het mogelijk om hierover met hen in gesprek te gaan; via Twitter lukt dat niet. Dus: aan de bak! We moeten zien te voorkomen dat Code Oranje een succes wordt. Het kan nog.